

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 7 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelve is 2-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geptaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te 's Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

Z. Em. de Kardiniaal *George-Doria Phamphili*, geboren te Rome den 17 November 1772, gereserveerd in *Petto* in het Consistorie van den 8 Maart 1816 en als zoodanig in dat van den 22 Julij daaraanvolgende verklaard, is den 16 November, (*Zie ons vorig nummer*) aan eene beroerte overleden. Deze Kardiniaal had den titel van de *H. Cecilia* en was Groot-Prior der orde van *Maltha* te Rome. Sedert langen tijd was hij blind geweest.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 3 December.

Sedert eenige dagen zegt de *Hanausché Courant* van den 21 November jl., wordt alhier niet gesproken dan over den strijd die er tusschen Mgr. den Aartsbisschop en het ministerie bestaat. De Aartsbisschop heeft verklaard, dat hij de gemengde huwelijken niet zou afzeggen, dan ingeval de verloofden zich zouden verbinden om hunne kinderen in den Katholijken godsdienst op te voeden. Dit is juist hetgeen het ministerie niet wil en bij gevolg heeft het den Aartsbisschop uitgenoodigd om van zijne vorderingen af te zien of zijn ontslag te geven. Mgr. de Aartsbisschop heeft hierop geantwoord dat hij door Z. H. den Paus aangesteld zijnde, niet vrijwillig van zijne waardigheid kon afzien en dat de hervormingen door hem bewerkt, zouden gehandhaafd worden; nogtans heeft hij verklaard, dat hij van het tractement van 150 thalers, die hij van den staat ontving, gaarne zou afzien, en zoo men wilde, het bisschoppelijk paleis verlaten, gewoon zijnde om zuinig te leven en rekenende op de giften der geloovigen.

De Pruisische *Staats-Courant* van den 23 November, jl. die in zijn vorig nummer de reeds sedert eenigen tijd bekende staatsstukken omtrent den tegen den Aartsbisschop van Keulen genomen maatregel had medegedeeld, geeft wegens de uitvoering van den maatregel het volgende verslag:

Op den avond van den 21 November begaf zich de oppervoorzitter der Rijnprovincieën, door den Regeringspresident *Huppenhal*, den eersten burgemeester der stad Keulen en den Justiciarius der regering begeleid, naar de woning van den Aartsbisschop, om hem het van den Koning uitgegaan verbod tot uitoefening zijner kerkelijke ambtsbetrekkingen aan te kondigen. Daar de Aartsbisschop van de keus eener verblijfplaats, die hem gelaten zou zijn geworden, in geval hij zich vrijwillig uit zijn bisdom verwijderde, geen gebruik wilde maken, maar in tegendeel verklaarde, dat hij zich enkel naar den drang der noodzakelijkheid schikken zou, zoo werd hem te kennen gegeven, dat Zijne Majesteit voor dat geval bevolen had, om hem de stad Minden als verblijfplaats aan te wijzen. De afreize daarheen werd dadelijk bewerkstelligd. De Aartsbisschop reed kort na zes ure, in zijnen met vier postpaarden bespannen reiswagen van zijn hotel weg. Door het beheer der politie en het militaire bevelhebberschap waren gepaste voorzigtigheidsmaatregelen genomen, om eenen oploop te voorkomen, die in eene volkrijke stad, bij eene gebeurtenis als deze, onder de mogelijkheden te rangschikken was. Het bleef echter op den avond van het voorval en evenzeer den volgenden dag in de stad volkomen rustig, verloopende zich daar nergens sporen van eene voor de openbare rust nadeelige opgewondenheid. De bekendmakingen, die den volgenden dag door de Regering werden gedaan, en de overneming van het beheer des Bisdoms door het kapittel, hebben deze rust bevestigd, en indien ook nog altijd wegens de jegens den Aartsbisschop plaats gehad hebbende handelwijze verschil van meening moge heerschen, is het toch geenszins te vreezen, dat dit verschil zich op eenigerlei bedenkelijke wijze zal openbaren.

Uit Minden wordt gemeld, dat de aankomst des Aartsbisschops van Keulen aldaar, wien die stad, krachtens bevelen des Konings, tot verblijfplaats is aangewezen, in den morgen van den 22 Novem-

ber heeft plaats gehad. De Prelaat is aan het gebouw van het seculijke bevelhebberschap afgestapt, en heeft nog denzelfden dag eene volgens zijne wenschen opgespoorde, bijzondere woning betrokken, alwaar van de zijde der overheid voor zijn gemak en het voldoen van zijne behoeften met die opzettelijkheid gezorgd wordt, waarop zijne hooge kerkelijke waardigheid hem aanspraak geeft. De Aartsbisschop schijnt echter een zeer afgezonderd leven te willen leiden.

Te Keulen en elders in de Pruisische Rijnprovincieën, is den 30 November de volgende bekendmaking openbaar geworden:

Ten gevolge van mijne bekendmaking van den 21 dezer maand, breng ik hiendoor ter kennis van het algemeen, dat door de den 27 plaats gehad hebbende eenstemmige keuze van het hoogwaardige domkapittel der hoofdkerk, de domdeken *Doctor Johan Huysen* tot waarnemend bestuurder (*Capitular-Verweser*) van het Aartsbisdom Keulen beroepen is, en dat deze keuze heden de goedkeuring der staatsregering erlangd heeft.

„Coblentz, den 29 November 1837.

„De Oppervoorzitter der Rijnprovincieën,
„VON BODELSCHWINGH.”

Volgens berigten uit Keulen is Mgr. de Aartsbisschop 70 jaren oud, en Minden, eene forterres in de provincie Westfalen, is ongeveer 70 uren van die stad verwijderd. Mgr. de Aartsbisschop had, toen hij vervoerd werd, geen geld en niets bij zich dan een versleten jas.

Volgens het onlangs verschenen verslag van het Pruisische bijbel-genootschap te Koningsberg, betrekkelijk zijne werkzaamheden van 1836, is de ruimte het 23 jaar van deszelfs bestaan is, zijn door hetzelfde, in het laatste jaar 1707 bijbels en 1438 nieuwe testamenten, in de Duitsche, Poolse en Lithauwsche taal uitgedrukt.

De *Kölnische Zeitung* van den 30 December behelst den volgende brief uit Göttingen: „De stemming onzer stad is niet te beschrijven. De burger jammert, hij ziet den ondergang der universiteit voor oogen, en tevens den opgang zijner welvaart, want als *Albrecht, Caldmann, Ewald, Gervinus, de Grimm's* en *Weber*, de professoren, welke tegen het constitutie-vernietigend besluit hebben geprotesteerd en geweigerd eenen nieuwen afdeling te benoemen, vertrekken, als zich bij dezen ten minste eene der overige hoogleeraren voegen, wat zal er dan van de universiteit worden? — Tot toelichting van onzen toestand, die met den dag voortvakkender wordt, nog eene daadaak, welke den hier heerschenden geest geïocg aanduidt. In dezen nacht is het nieuw opgerigte standbeeld van *Willem IV*, den gever der grondwet van 1833, door eene onbekende hand met eene grooten heerlijken krans versierd. Het standbeeld is met een hek omgeven en het voetstuk zeer hoog, zoodat het omkransen bij nacht niet zonder gevaar is.

Te Hanover loopt het gerucht, dat door de Hertogen van *Sussex* en *Cumberland*, de beide naaste agnaten des Konings, bij dezen een protest tegen de opheffing der constitutie van 1833 zou zijn ingeleverd. Ook verhaalt men dat de Curatoren der Göttinger universiteit geweigerd hadden het protest der zeven Hoogleeraren tegen het koninklijk patent aan te nemen, en hun hebben verzocht zich daarop nog nader te bedenken.

De Koning zou zijn voornemen te kennen hebben gegeven, om van de inkomsten zijner domeinen, waarvan het bedrag op twee en een half miljoen daalders geschat wordt, slechts achthonderd duizend daalders jaarlijks voor zich zelven en zijnen hofstaat te behouden, en het overige ter bestrijding der staatsbehoeften af te staan.

De stenden van Brunswijk hebben, in huane buitengewone zitting van den 22 dezer, eenparig besloten de regering te verzoeken, bij de Duitsche Bondsvergadering pogingen aan te wenden, om de constitutionele orde van zaken in Hanover te herstellen.

De Fransche gezant in Zwitserland, de *Hertog van Montebello*, heeft zijn verblijf te Lausanne genomen. Bij het voorzit end

kanten waren onderscheiden nota's ingekomen, van wier inhoud niets bij het publiek bekend was, doch welke men dacht dat op het voortdurend verblijf van Prins *Louis Bonaparte* betrekking hadden.

— Uit St. Petersburg, wordt van den 22 November gemeld. Te *Jekatherinoslaw* heeft Hare Majesteit de Keizerin, bij hare laatste doorreis, een geschenk van 8000 roebels aan de armen gemaakt. Heilzaam voorbeeld voor vorstelijke personen, die hun land doorreizen.

— Zondag, 19 November, begon de ijsgang in de nabijheid onzer stad, zoodat spoedig de *Leaaks-brug* moest weggenomen worden. De communicatie tusschen *Wassily Ostrow* en den tegenoverliggenden oever wordt door booten gaande gehouden. Den 18 had men hier reeds 7 graden koude.

— Naar men verneemt zal met 1838 het diplomatiek ligchaam te *Berlijn* eene hervorming ondergaan. Men kondigt eene indeeling van gezanten en zaakgelastigden in klassen aan, naar gelang van de bezoldiging, welke zij in hunne posten trekken.

ENGELAND.

LONDEN den 4 December

Een Roomsch-Katholijk man die zeer bejaard en buitengewoon rijk is, is in het begin van November te *Oxfordshire*, in Engeland, overleden; hij heeft een aanzienlijk gedeelte van zijne bezittingen aan den heer *Brown-Moslyn*, die ook Roomsch-Katholijk is, gemaakt, ten einde zijnen rang als *Pair van Engeland* te kunnen handhaven, waarop hij binnen kort aanspraak zal kunnen maken; ook heeft hij eene som van 159,000 ponden sterlings aan een Roomsch-Katholijk Priester gelegateerd, om gebruikt te worden voor geestelijke gestichten.

— H. M. heeft donderdag aan Lord *Melbourne* en verscheiden Ministers audientie verleend, en vervolgens den Hertog van *Wellington* bij zich ter maaltijd ontvangen.

Dingsdag hebben de alhier aanwezige poolsehe uitgewekenen, onder voorzitting van *O'Connell*, eene vergadering gehouden, ter herdenking aan den opstand van 1830.

Het lagerhuis heeft zich den 28 alleen met zaken van plaatselijk belang bezig gehouden.

Het voornaamste wat de beide huizen eergisteren en gisteren heeft bezig gehouden, betreft de opvoeding der lagere klassen. Lord *Brougham* heeft dienaangaande een ontwerp van wet aan het hoogerhuis voorgelegd, dat er voor de eerstemaal is gelezen. Na zijne meening te hebben uitgesproken, dat het hoogerhuis niet anders moest kunnen dwingen waar en door wie zijne kinderen onderwijs zouden ontvangen, en dat het zich noch met het verkiezen van het éene opvoedings-stelsel boven het andere, noch met de benoeming der onderwijzers te bemoeijen had, wees zijn lordschap aan, hoe zijn plan voornamelijk de instelling van een departement van onderwijs ten doel had, dat uit drie, voor hun leven benoemde, bezoldigde commissarissen bestaan zou, terwijl twee Staatsministers aan deze commissie zouden toegevoegd worden. De werkzaamheden van dat departement zouden hoofdzakelijk bestaan in de geveentrigde verdeeling der sommen, welke het parlement voor het onderwijs toestaat, of welke langs andere wegen daartoe bestemd worden, en in het gemeenschappelijk handelen, te dezen opzichte, met de plaatselijke autoriteiten, door welk een en ander hij meende dat het misbruik en de ongelijke verdeeling dezer gelden zou worden voorgekomen, zonder dat de regering zich te veel in zaken mengde welke, naar zijn inzien, niet tot haar gebied behoorden. Aan het slot zijner rede wederlegde hij het gevoelen dergenen die vreesden dat men een opvoedings stelsel wilde invoeren, waarvan alle godsdienstig onderwijs uitgezloten was, daar het plan wel degelijk de bepaling inhield dat de bijbel in alle scholen moest gelezen worden, waarbij echter de Roomsch-Katholieke en Joodsche kinderen niet tegenwoordig behoeften te zijn, wanneer hunne ouders zulks niet verkozen.

In het lagerhuis heeft de heer *C. Berkeley* op de invoering van een meer uitgebreid systema van nationale opvoeding, dan tot hertoo gevolgd werd, aangedrongen, en is door den heer *Slaney* verlaagd dat door eene commissie naar den zedelijken en physischen toestand der lagere klassen in de groote steden zou onderzocht worden, welke hij als zeer betreurenswaardig afschijnende, vooral wat hante zedelijkheid betrof, ten bewijze waarvan hij, onder anderen, aanhaalde, dat het gebruik van sterke dranken sedert dertig jaren meer dan verdriedubbeld was. Het huis heeft zijne motie goedgekeurd, maar de commissie nog niet benoemd.

Op eenige vragen van den heer *Leader*, omtrent de genomen maatregelen tot handhaving der rust in *Neder-Canada*, en vooral op die wanneer de voordragt eener wet, die kolonie betreffende, van regeringswege geschieden zou, is door lord *Russell* een zeer bepaald antwoord gegeven.

Genoemde minister heeft een ontwerp van wet, ter verligting der armen in *Ierland*, ter tafel gebracht, waarvan de bijzonderheden bij de discussien daarover nader uiteen zullen ge zet worden.

FRANKRIJK.

PARIS, den 4 December.

De Hertog van *Nemours* wordt elk oogenblik te *Toulon* verwacht; ten einde den tijd van zijne quarantaine te verkorten, zou hij de *Balearische eilanden* aandoen en er eene gezondheidszucht aan boord nemen.

Van *Toulon* schrijft men, dat er steeds eene buitengewone drukte heerscht. Dagelijks komen er van *Bona* vaartuigen aan met zieken en worden detachementen naar *Afrika* ingescheept, benevens beduidende voorraad van mond- en krijgsbehoefden.

Te *Constantine* is het garnizoen volkomen rustig en wordt ijverig aan het versterken der plaats gearbeid. Men heeft er dezelfde politie als te *Algiers* ingevoerd, en onder andere bepalingen verordent dat de Arabieren ongewapend ter markt moeten komen. De burgers, die op de aannadering der Franschen de vlucht hadden genomen, komen langzamerhand terug. Al de moskeeën staan open en worden vlijtig bezocht. Des nachts wordt door de politie strengelijk voor het handhaven der rust gezorgd, en op zekeren bepaalden tijd mag niemand zich op de straten vertoonen. De gemeenschap tusschen *Bona* en *Constantine* is zeer levendig, doch men behoeft nog als nog vrij sterke detachementen om op den weg niet verontrust te worden, terwijl alleen reizende personen aan vele gevaren blootgesteld zijn. Te *Bona* komen vele vreemdelingen aan, waarvan zich een groot aantal naar *Constantine* begeeft, onder welke er gevonden worden die plan hebben zich aldaar te vestigen.

Te *Marseille* heeft men tijding dat er tusschen den Consul van *Frankrijk* te *Tunis* en den *Bey* zeer ernstige geschillen gerezen zijn, naar aanleiding van eene beleediging aan de Fransche vlag aangedaan, door het vervolgen van een Arabier, die in het hotel van het consulaat gevlugt was. De Consul, die zich deswege bij den *Bey* beklagde en herstel van eer gevraagd had, was op eene hoonende wijze afgewezen en had daarop het besluit genomen *Tunis* te verlaten en zich aan boord van het admiraalschip te begeven. De *Bey* had nu twee gezanten aan den Consul gezonden en waarschijnlijk gehoor gegeven aan zijne vorderingen, daar hij twee dagen later weder aan den wal gekomen was.

— In den tuin der *Tuileries*, op het oogenblik dat de Koning in den raad der Ministers voorzat, is een persoon gearresteerd, die een gouden pistool bij zich droeg. Door de bewaarders van het kasteel in handen der politie geleverd, heeft hij verklaard *Jean Aymé* te zijn geheeten, en dat zijn voornemen geweest was zich zelf het leven te benemen. Hij is vervolgens naar de prefectuur van politie vervoerd, waar hij door den heer *Delessert* reeds een paar malen in verhoor is genomen. Het is een jong mensch van omtrent 22 jaren. Deze arrestatie heeft tot allerlei geruchten geleid; sommige lieden merken intusschen op, dat dergelijke voorvallen zich bijna jaarlijks kort vóór de opening der wetgevende kamers, als eene noodzakelijke inleiding, vernieuwen.

— Omtrent *Spanje* wordt de volgende telegraphische dépêche medegedeeld:

„*Perpignan* 28 November

„De *Carlsten* hebben het beleg van *Puycerda* opgeheven in den nacht van den 27 op den 28, op het berigt dat *Carbo* den 27 met 2,400 man van *Campredo* was vertrokken om hen aan te vallen.”

BELGIE

BRUSSEL, den 5 December

Aan den spoorweg van *Gent* naar *Brugge* wordt thans met ijver gearbeid. — Uit *Brussel* schrijft men dat het vervoer van koopmansgoederen over den weg van daar naar *Antwerpen* spoedig kan kunnen plaats hebben.

NEDERLANDEN

's *HERTOGENBOSCH*, den 6 December.

Heden is alhier de 45 verjaardag van *Z. N. H. den Veldmaarschalk* Prins van *Oranje* met het uitsteken der vlaggen, het luiden der klokken, het bespelen der beide *Cariljons* en hethouden eener grooten parade van het garnizoen gevierd geworden. Naar men verneemt zal heden avond het stadhuis verlicht worden.

— Maandag zijn de afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd geweest, en hebben, naar men verneemt, het ontwerp van wet, houdende wijzigingen in de in 1830 vastgestelde transitoire bepalingen, bij de invoering der nieuwe wetgeving, benevens de ingekomen antwoorden der Regering op de gemaakte hedenkingen, ten aanzien der bevestigings-wetten, onderzocht. Reeds zijn in de afdelingen onderzocht geworden de ont-

werpen van wet, betrekkelijk de ligting der nationale militie voor den jaren 1838, en tot verlenging der bestaande woelingswet gedurende dat jaar. Ten opzichte van de eerste dezer voordragten, heeft men voornamelijk in de afdeelingen aangedrongen op het bekomen van staatkundige mededeelingen, welke op de beoordeeling van het aanhangige ontwerp van invloed zouden kunnen zijn, op het ontslaan van meerdere der in dienst zijnde ligtingen van de nationale militie, op de vermindering van het contingent der ligting van één man op de 500, in plaats van op de 300 zielen, en op de herziening van de wetgeving op dit stuk. Wat het eerste betreft, bragt men de bestaande noodzakelijkheid bij, om in het belang der schatkist tot eene vermindering der strijdkrachten over te gaan, waartoe men te eerder zou kunnen besluiten, omdat wij ons, bij de overeenkomst van Mei 1833, verbonden hadden geen oorlog te zullen voeren. Doch, aan den anderen kant, merkte men aan, dat, hoezeer men in dit gevoelen deelde, men den wensch aan de beslissing der hooge Regering onderwierp, welke alleen op het standpunt was geplaatst om met kennis van zaken de behoefte eener verdediging, waarvoor zij verantwoordelijk was, te beoordeelen. Wat de vermindering van het contingent aangaat, waarvan vele hunne goedkeurende stem aan het ontwerp lieten afhangen, heeft men geoordeeld dat deze wijziging gewis voor de ingezetenen hoogst aangenaam zou zijn, en ten bewijze zou strekken, dat de Regering langzamerhand, en voor zoo verre dit de zekerheid van den Staat eenigzins toeliet, de strijdkrachten wenscht te verminderen, terwijl daardoor ook het ongerief zou worden weggenomen, hetwelk in vele gemeenten wordt bemerkt, dat namelijk alle geschikte manschappen, zonder uitzondering, tot de dienst behooren gedesigneerd te worden, waardoor de loting geheel vruchteloos wordt.

Betrekkelijk het ontwerp tot verlenging der wet, tot beteugeling van onrust en kwaadwilligheid, werd, onder anderen, aangemerkt, dat de omstandigheden de voortdoring eener dusdanige exceptionele wet niet noodzakelijk maakten; dat hare verlenging eene vreemde houding naar buiten moest hebben, daar toch ons Land te regt ter zaken der goede gezindheid en het naleven van de wetten geroemd wordt, en dat het wenschelijker ware deze wet geheel of gedeeltelijk over te brengen in het verwacht wordend ontwerp van voorloopige wijzigingen in het bestaande strafregt.

— Vrijdag is te Amsterdam door de stads vroedvrouw *A. D. Roseboom*, verlost van drie levende dochters *Katharina de Vries*, weduwe *F. Scheffer*, wonende in de Krentengang, uitkomende op de Keizersgracht, het vierde huis voorbij de Prinsenstraat. Moeder en kinderen waren in gunstige gezondheid, maar overigens in ongunstige omstandigheden.

— Blijkens officieel, van regeringswege aan de staten-generaal overgelegde tabellen, hebben 's rijks inkomsten in den jaren 1836 bedragen $f 48,728,815$, 39%, terwijl zij geraamd waren op $f 49,606,165$, 86, hebbende dus $f 877,350$, 54% minder dan de raming opgebracht. De directe belastingen hebben in dat jaar opgeleverd $f 16,055,268,55$, de registratie-zegel- en successie-regten $f 7,406,599,04$, de inkomende en uitgaande regten $f 4,448,420,17$, de accijnsen $f 15,798,679,86$, de posten $f 1,658,898,29$, het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken $f 158,400,29$, de loterij $f 477,858,25$, inkomsten der domeinen van *Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden* $f 190,000$ buitengewone ontvangsten enz. $f 664,750$, 93%, uitkeeringen uit de geldmiddelen der Overzeesche bezittingen enz. $f 3,000,000$; van de accijnsen is alleen die op het zout de raming met $f 56,080$ te boven gegaan, de suiker is met $f 398,062,65$ beneden de raming gebleven, de wijn met $f 11,966,33$, het binnenlandsch gedistilleerd $f 35,161,09$, het buitenlandsch gedistilleerd $f 4,298,42$, bier en azijn $f 39,625,21$, het geslagt $f 29,850,06$, zeep $f 49,020,38$, het gemaal $f 186,141,61$, de turf $f 512,744,62$ een h., de steenkolen $f 576,189,23$, de tien per cent collectief zegel $f 178,050,71$ en de consent-biljetten $f 13,031,10$ een h.

Op den 1 Januarij 1836 bedroeg het voordeelig slot van de dienstjaren 1835 en vroeger $f 301,889,90$, welk bedrag door verschillende bewerkstelligde ontvangsten waarop bevorens niet gerekend was geworden, tot op $f 487,358,90$ gestegen is. Het dienstjaar 1836 bood echter een te kort aan van $f 445,605,82$, zoodat het voordeelig slot van den jaren 1835 en vroeger tot op $f 41,753,08$ werd verminderd. Dit naadeelig slot van het dienstjaar 1836 is uit het volgende ontstaan: De begroting van uitgaven heeft beloopt $f 49,588,684,78$, waarvan buiten beschikking gesteld werden $f 360,000$, zoodat de werkelijke uitgaven bedragen hebben $f 49,228,684,78$, waarbij de $f 8,400,000$, wegens de zoogenaamde belgische schuld moeten gevoegd worden; de uitgaven hebben mitsdien wezenlijk bedragen $f 57,628,684,78$. De ontvangsten hebben beloopt $f 48,728,815,39$ een h., benevens $f 8,454,263,56$ een h., zijnde het aandeel, 's rijks schatkist aankomende uit de leening van $f 14,000,000$, rentende 4 per cent, ten laste van 's rijks Overzeesche bezittingen, tot dekking der zoogenaamde Belgische schuld.

— Gedurende den jaren 1836 zijn te Vlissingen ingeklaard 25 schepen als 15, met 1876 ton geladen en 10 met 274 ton ballast. Datzelfve voeren onder de volgende vlaggen; 19 de Nederlandsche, 13 de Engelsche, 1 de Fransche, 1 de Hanoversche en 1 de Kniphuizer. Uitgeklaard zijn 22 schepen, als 11 met 412 ton geladen en 11 met 1305 ton ballast: 9 onder Nederlandsche, 11 onder Engelsche, 1 onder Fransche en 1 onder Kniphuizer vlag.

Te Veere zijn ingeklaard 2 schepen, 106 ton lading inhoudende. Beide Nederlandsche vlag. Uitgeklaard 1 schip, met 35 ton ballast, onder Nederlandsche vlag.

Te Zierikzee zijn ingeklaard 9 schepen, met 968 ton geladen, (5 onder Nederlandsche en 4 onder Engelsche vlag). Uitgeklaard 7 schepen, als 1 met 30 ton geladen en 6 met 666 ton ballast (3 onder Nederlandsche en 4 onder Engelsche vlag).

Te Brouwershaven zijn ingeklaard 4 schepen, als 2 met 132 ton geladen en 2 met 60 ton ballast (2 onder Nederlandsche en 2 onder Engelsche vlag). Uitgeklaard geene.

Te Middelburg zijn ingeklaard 24 schepen, met 5103 ton geladen (13 onder Nederlandsche, 9 onder Engelsche 1 onder Noordsche en 1 onder Hanoversche vlag). Uitgeklaard 26 schepen, als 9 met 3582 ton geladen en 6 met 2737 ton ballast (14 onder Nederlandsche, 11 onder Engelsche en 1 onder Hanoversche vlag).

— Te 's Hage is den 1 dezer na eene langdurige ongesteldheid in den ouderdom van ruim 74 jaren overleden de heer *Mr. A. Hoijnck van Papendrecht*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van de tweede kamer der Staten-Generaal, voor de provincie Holland.

Mede is aldaar overleden de heer *G. J. W. baron van Lamsweerde*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en lid van den Raad van State.

TWEDE KAMER IN SAXEN.

De tweede kamer der Staten van Saxen schijnt jegens den godsdienst en de katholieke geestelijkheid met zeer weinig welwillendheid bezielde te zijn. Eenige tijd geleden, heeft zij een voorstel tegen de Jesuiten gedaan. Onlangs heeft zij een voorstel aangenomen, strekkende om het huwelijk voor katholieken Priesters toe te laten. De tweede kamer der Staten van Saxen is ongetwijfeld zamengesteld uit bijna alle protestantsche afgevaardigden. Hebben die afgevaardigden dan niet gevoeld hoe bespottelijk het voor hun is de tucht der katholieke Kerk te willen veranderen en dat zij door dezen maatregel de vreedzame geestelijkheid verontrusten? Zou er in Duitschland ook eene zamenzwering bestaan om over al de katholieken te verpletteren? Ten minste de minister van Beroep heeft met alle mogelijke kracht het voorstel van de tweede kamer bestreden, een voorstel, hetwelk door de eerste kamer ongetwijfeld zal verworpen worden.

Er zijn er, die vermeenen dat het voorstel eene daad van oppositie is van de liberale partij tegen het hof van Saxen, hetwelk gelijk men weet, katholiek is.

GODSDIENSTIGE GELOOFSBELIJDENIS VAN DE KONINGIN VAN ENGELAND.

De komst der jonge Koningin heeft aan de Engelschen gelegenheid gegeven om huane oude overblijfselen weder op te warmen en in nieuwe schotels op te dischen. Zij zijn op het denkbeeld gekomen om het oude godsdienstige formulier van afval of veraking des geloofs aan de soevereinen, hoofden der Anglikaansche kerk opgelegd, te doen herleven.

Na op den troon plaats genomen te hebben, heeft de Koningin met verstaanbare woorden en luider stemme, den volgenden eed afgelegd.

„Ik *Victoria*, in de tegenwoordigheid van God, verklaar en verklaar plegtiglijk en met opregtheid te gelooven, dat in het Sacrament van het Avondmaal des Heeren er geene verandering van brood en wijn in het ligchaam en bloed van *Christus* plaats heeft. (*transubstantiatie*) en dat de aanroeping of aanbidding van de *Maagd Maria* of van elken anderen heiligen en het Sacrificie der Mis, thans in de kerk van Rome in gebruik; bijgeloovig zijn en aan afgoderij grenzen. In de tegenwoordigheid van God betuig en verklaar ik plegtiglijk, dat ik deze verklaring doe in het geheel of gedeeltelijk in de volgedige en gewone beteekenis der woorden, die mij zijn voorgelezen, zoodanig als dezelve algemeen door de Engelsche Protestanten zonder dubbelzinnige uitvlugt noch voorbehouding in gemeene bespreken zijn en zonder eenige dispensatie voor mij te voeren door den Paus of door eenige andere autoriteit of persoon hoegenaamd verleend en zonder te denken dat ik voor God en de menschen ontheven ben of daarvoor gehouden kan worden, noch door deze verklaring geheel of ten deele ontslagen te zijn, ofschoon de Paus of eenige andere magt mij dispensatie verleenen of gezegde verklaring vernietigen, of beweren dat dezelve nietig en van onwaarde is.

Zeker dagblad met dezen verschrikkelijken eed aan te halen merkt op, dat dezelve in tegenwoordigheid van den eersten Hertog de Koningin, de Hertog van *Norfolk*, die Katholiek is en in zijn van *O'Connell*, en een aantal andere Roomsche-Katholieke parlementsleden van het huis der gemeenten gedaan is.

Het is opmerkelijk, dat juist in deze verklaring die geloofspunten worden afgezworen die ook door de Grieksche kerk, door de Copten, de Nestorianen en andere kerkgenootschappen worden geloofd, die in de eerste eeuwen van het Christendom van de Moederkerk zijn afgescheiden, en dus een bewijs opleveren, dat dezelve geen menschelijk uitsluitend van de Roomsche-Katholijken in latere tijden zijn.

Voormaats moest door al de leden van de kamers der Pairs in het huis der gemeenten eene dergelijke verklaring gedaan worden, waarvan de Roomsche-Katholijken bij de emancipatie van 1828 ontslagen zijn.

Maar wat zal het gevolg van deze verklaring wezen, indien het gevoelen van eenige professoren der universiteit van Oxford eens meer veld begint te winnen; want het zijn juist die geloofspunten, die door voorn. professoren verklaard worden, in overeenstemming te zijn met de oude leer van het Christendom, die zij bij de eerste oudvaders der Kerk als geloofspunten gevonden hebben en waarmede zij zich in gemoede moeten vereenigen.

DE HEER SERON IN BELGIE EN DE GENERAAL DEMARCEY IN FRANKRIJK.

In de Belgische kamer van vertegenwoordigers zijn bij de be- raadslagingen over de oprigting van eene militaire kweekschool, door den heer Seron, hevige bedenkingen voorgebragt, en wel dat door deze oprigting weder als het ware, het aantal universi- titen zoude worden vermeerderd; naar zijn inzien moest het geld veel liever besteed worden aan de verbetering van het lager onder- wijs, men kan zich niet beroepen op een spaarzaam beheer, gaf hij voor, daar men onlangs de boekerij van den heer van Hulthem voor f 300,000 franken had aangekocht, en welke boekerij zoo vele nietige en zedeloze werken bevatte.

Wat de heer de Seron door zedeloze werken verstaat, is niet moeilijk te raden; die heer behoort tot de ultra-liberalen en alle werken die ten voordeele van den godsdienst handelen, zullen moge- lijk als zedeloos worden beschouwd, zoo als door den Generaal Demarcey, die in den departementale raad van Vienne in Frank- rijk, zich tegen eene subsidie van 1000 franken verklaarde, voor een zedeloos gedrag willen afzien en op den weg van deugd terugkeeren. — De heer Demarcey, die ook tot de ultra-liberalen in Frankrijk behoort, verklaarde wel, dat hij geen voorstander was van het zedeloos ge- drag van vrouwen, maar dat hij dezelve daar in nog liever zag voortgaan dan wel dat zij tot een huis van fanatisme hunnen toe- vlugt zouden nemen.

En alzoo wordt door hem den godsdienst nog zedelozer be- schouwd dan een losbandig leven.

EEDSAFLEGGING TE GLARIS.

In het kanton Glaris, in Zwitserland, waarover wij in vorig- nommers herhaaldelijk gesproken hebben, zijn de moeilijkheden nopens het vergen van den eed door de geestelijken af te leggen, nog niet ten einde, en het is te vreezen, dat het op eene vervol- ging der Roomsche-Katholijken zal uitloopen; de R. C. geestelijken hebben zich andermaal verklaard denzelve niet te kunnen doen, en verzocht, dat deze zaak met hunne kerkelijke overheid mag worden behandeld. —

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 4 December 1837.

Laagste Hoogste Koers ten koers. koers. 4 1/2 ure.			Laagste Hoogste Koers ten koers. koers. 4 1/2 ure.			Laagste Hoogste Koers ten koers. koers. 4 1/2 ure.		
FRANCK. Werk. sch. 2 1/2 pCt. 53 1/8	53 1/16	53 3/8	PORTUGAL, Obl. te Lond. 5 pCt. 21 1/8	21 1/8	21 1/8	PRUISSEN, dito dito R. 50. f		
Dito dito..... 5 pCt. 40 1/2	40 1/2	40 1/2	Dito dito..... 3 pCt. 21 1/8	21 1/8	21 1/8	Negot. Londen 1838... 4 pCt.		
Uitgestelde schuld.....			NAPELS, Cert. bij L. et R. 5 pCt.			COETENR., Aand. L. fl. 100 f		
Kansbilj. van dito.....			Dito bij Falconn. et C. 5 pCt.			Dito dito fl. 250 pCt.	100 1/2	100 1/2
Amortisatie Syndikaat 4 1/2 pCt. 93 3/4	93 3/4	93 3/4	Leen; te L. bij Roths. 5 pCt.			Metaalhek..... 3 pCt.	100 1/2	100 1/2
Dito dito..... 3 1/2 pCt. 76 5/8	76 5/8	76 5/8	Aandeelen Tavoliere... 5 pCt.			Dito te Londen gen... 5 pCt.		
Handel-Maatschappij. 4 1/2 pCt. 47 2 1/2	47 2 1/2	47 2 1/2	Dito te Parijs..... 3 pCt.			Dito..... 2 1/2 pCt.		
Nieuwe dito..... 4 1/2 pCt.			RUSL. Obl. Hops 17 1/2 pCt. 104 5/8	104 5/8	104 5/8	Ween. Bank Goll et C. 5 pCt.		
O. L. Leening..... 4 pCt.			Dito dito 18 1/2 pCt. 104 3/4	104 3/4	104 3/4	Dito..... 4 pCt.		
FRANCK. Ins. Grootb. 3 pCt.			Cert. bij dito 18 1/2 pCt. 96 3/4	96 3/4	96 3/4	N. Weener Aand. fl. 500 f		
ENGBLAND, dito..... 3 pCt.			Obligatien te Londen 5 pCt.			DENEMARK, L. te Lond. 3 pCt.		
SPANJE, L. bij Ard. 85 p. st. 5 pCt. 196 1/2	196 1/2	196 1/2	Certificat te Hamburg 5 pCt.			BRAZILIEN, dito Rothsch. 5 pCt.	66 5/8	66 5/8
Dito bij dito, onb. stukk. pCt.			Inschrijving in Assig... 6 pCt.	66 7/8	66 5/16	DARMSTADT, Aand. bij Lot. f		
Passive..... 6 1/2 pCt.			Certificaten van dito... 6 pCt.	67	67 1/8	RUSS. FR. Aand. 500 fr. pCt.		
Deferred.....			POLSK, Aand. Lot. fl. 300. f			Dito 100 fr..... pCt.		
Fransche Uitgestelde.....			" " " " 500. pCt.	437				
Engelsche Uitgestelde.....								

To s Hertogenbosch, bij D. A. A. DE ROOY, Boek- en Courantdrukker.

BEKENDMAKINGEN.

MENAGERIE.

De ondergeteekenden informeren het geeerde publiek, dat, gedurende den tijd van drie weken hunne wijdberoemde MENAGERIE voor de eerste maal hier ter stede ter bezigtiging zal zijn opengesteld, alsmede de interessante EXERCITIEN door den Heer MARTIN. De Eigenaars achten het overbodig zich verder uit te breiden, hopende ook hier dien bijval te erlangen die hun door ge- heel Europa, en laatstelijk in vele steden van Nederland is te beurt gevallen, en zijn verzekerd dat nooit eene zoo rijke verzameling hier te lande bezigtigd is geworden.

De VOEDING DER DIEREN, zal des namid- dags tusschen twaalf en een ure, en des avonds ten 7 ure plaats hebben.

Voor de AVOND VOEDING, zal de heer MAR- TIN de exercitien met de DIEREN ten uitvoer brengen.

Het abonnement is 3 gulden de persoon gedurende het verblijf hier ter stede.

H. MARTIN en Comp.

N. B. de Aanplak-biljetten zullen het nader bekend maken.

Wordt gevraagd een ONGEHUWD HOVENIER, zijn werk grondig verstaande, eenigzins met BROE- JEN bekend, knunende tevens met P.A.A.R.D omgaan, en den Roomsche Katholijken Godsdienst belijdende, tusschen de 30 en 40 jaren oud, overleggende voldoende bewijzen van zijn goed en zedelijk gedrag.

Jemand hierop reflecterende, adressere zich in persoon bij den Heer JAC. WOUTERS, in het Molenaars Koffijhuis te 's Bosch.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een ALTAAR Corintisch bewerkt, een ORGEL en andere Kerk Ornamenten.

Te bevragen bij het kerkbestuur der R. K. gemeente de Nieuwe straat te Breda.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te Eindhoven, den 5 December 1837.

Rogge	f 4-80 à 0-00
Brood	- 2-50 à 0-00
Haver	- 0-45 à 0-00
Het Nederlandsche pond Boter	
De 4 Nederlandsche ponden Roggebrood 29 Cents.	

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Weenen waren den 27 November de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105 1/2; 4 pCt. 100 3/8; 3 pCt. 78 3/8; Bankacten 1413.
Te Londen waren den 2 de fondsen genoteerd: 5 pCt. geot. 107, 50, de 3 pCt. 80, 50; 80, 60 de actien van de bank 25 1/2; Napels 99, 85 pCt.; Spanje werk. schuld 20 3/8.
Te Parijs waren den 2 December de fondsen genoteerd, 5 pCt. 107, 25; 3 pCt. 80, 55; Nap rent. 99, 85; Sp. Ardoin 20; Portugal 19 3/4; Rom. L. 101.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Dingsdag 5 December, ten vier ure.

Werkel. Schuld 2 1/2 pCt. 53 3/8 Dito 5 pCt. 101 1/2, 9 1/8, Kansbilj. f 22 1/8, à 5 1/8, Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 3/4, Dito 3 1/2 pCt. 76 5/8, Landelm. 173, 172 1/8, Oost-Ind. 4 pCt. Dito 5 pCt. 100, Rotterdam. dito 119, Ardoins van 85 p. st. 19 3/8, Metaaliek 5 pCt. 100 1/2, Peruan 14 3/8, Braz. 78 1/2, 79.